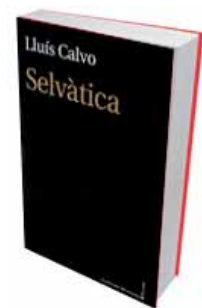

La impossible tremolor del mot

Lluís Calvo ha publicat vint llibres de poemes i quatre novel·les
JOSEP LOSADA

SELVÀTICA
Lluís Calvo
Editorial:
Lleonard Muntaner
Palma, 2015
Pàgines: 90
Preu: 15 euros

El nou llibre de poemes de Lluís Calvo esdevé l'altra cara de la moneda que representava *Estiula* (2011): mentre aquell partia del Ripollès per obrir-se al món i al cant, *Selvática* s'endinsa en "l'exuberància, / la vehemència hiperbòlica del viure" que representa la *Selva tropical*, nom de la primera part del llibre. Aquest anar enfora, però, no és res més que una recerca de la selva que creix en cadascun de nosaltres, per tal de "dir la llum, la cendra, el llamp".

Calvo sempre espren les dicotomies al màxim, sempre resol els enigmes del viure amb una radicalitat furibunda. I aquí encara té més sentit: en un món de predadors i preses, tot resta reduït a una lluita entre la vida i la mort. La mateixa exuberància del paisatge neix de la descomposició i els detritus, i per això el llenguatge i les imatges d'aquesta primera part del llibre són especialment explícites. A la selva tropical no hi ha normes: tot es redueix a la simplicitat i la brutalitat de la supervivència. Es concentra en tractar d'aprehendre la cosmogonia de l'ambient que l'envolta –el llibre neix d'una estada al Brasil–. A Rio de Janeiro, per exemple, davant la Pedra da Gávea se sent impulsat a reflexionar sobre la transitorietat: "Voldríem ser així: / memòria, fixació, / muralla defensiva de l'instant", i d'aquí la necessitat de la poesia. "Sols el poema, tanmateix, / parla amb l'auxili de les veus / que arriben sense pausa, / des de llocs desconeguts i eterns." El món i els morts ens parlen.

A diferència dels excel·lents *Col·lisions* (2009) i *Llegat rebel* (2013), Calvo decideix no dispersar gaire els interessos temàtics i en les dues parts següents continua amb el leitmotiv de la selva, en aquest cas com a metàfora (*Selva temperada*) i com a al·legoria (*Selva de l'ànima*). La mateixa gradació en l'ús del recurs literari també la trobem en un ordre progressiu d'ascensió dantesca, des de la selva de la vida a la intempèrie, a la temprança intel·lectiva i acabant en l'ascensió cap a reflexions espirituals. Alguns dels panorames de la segona part (*El cingle*, *Contraban*), ens retor-

nen al Ripollès o a la Garrotxa; d'altres (*Vedat*, *Lied*, *Boscana*) són referències més aviat germàniques. Sembla que el món mediterrani, contradictori i paradoxal, s'adiu millor a la naturalesa caòtica del món, que "avança a cops, / a tràngols, a sotracs. / I jo amo el foc. / L'equilibri és el caos". I ho rebla esmentant el gran Lluís en una de les millors composicions del llibre, inspirada en el *Llibre de les bèsties*. Lorenetta (l'espiritualitat) i el cérvol (la materialitat) protagonistes representen dues facetes de l'Arbre del coneixement, el qual va fent arrels "endins, ben endins / dels boscos temperats" per ser trobat, un "Arbre de foc, tija flairosa: / l'aureneta a la branca, / el cérvol a la soca. / La vida com un llamp que incendia la nit".

Els títols de la tercera part remet a l'espiritualitat que apuntàvem: actituds de revelació (*Aparició*, *Periple*) o citacions religioses (*Hurqalya*, *Llum de Vairocana*) cerquen una síntesi a partir de la dispersió. No debades, *Hurqalya* fa referència a la fe bahai, originària de l'Iran, que teoritza sobre l'origen comú de totes les religions. La poesia (el cant), doncs, esdevé la "llum convocada" a través del "signe encès", aquest mot el qual és impossible de fer tremolar. Però cal cercar-lo, no queda cap altra opció, ja que "no hi ha equilibri, [...] has de pertànyer als vius o als morts." Per això, malgrat les dificultats, Calvo decideix seguir galopant i lluitant "fins a l'extenuada veu de cada càntic", com torna a demostrar. *

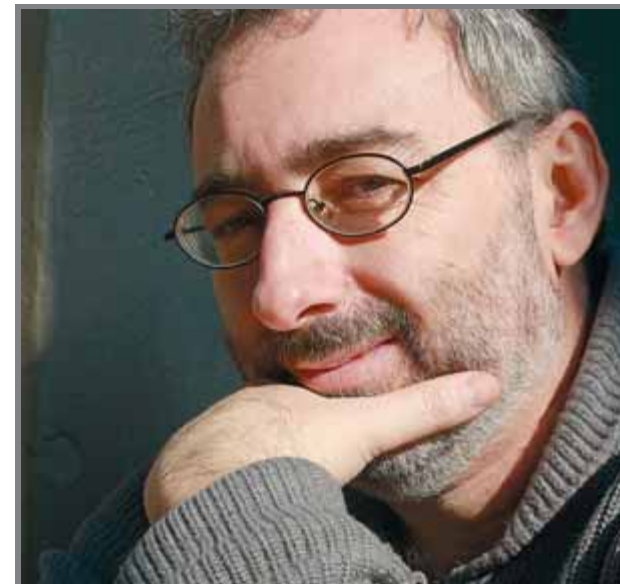
NOVEL·LA XAVIER CORTADELLAS

Universos esmicolats

Ushuaia és a la frontera, allà on la humanitat voreja amb la naturalesa i allà on comença "el vast territori inexplorat", tal com ens diu un personatge que és, també, el narrador i, encara, suposadament, l'escriptor Joan Benesiu. A *Gegants de gel* ens va narrant les històries que sent explicar als altres protagonistes d'aquest llibre. Els trobem asseguts a la taula del fons del Katowice, un bar que regenta una dona polonesa que es diu Dominika. Fa anys que viu a Ushuaia. Encara que ni ella ni Cristina, la seva filla, no estiguin durant tot el vespre assegudes en aquella taula amb els altres, Dominika

també explicarà una de les històries que recull el narrador. Com la de Nemesio Coro, que és mexicà, i com la del xilè que diu que es diu Martín Medina i, fins i tot, com la de l'anglès Peter Borum, el relat de Dominika és un relat personal que s'encavalca damunt moments històrics més ben o més mal coneguts del segle XX i en episodis viscuts per algú de la seva nissaga.

La del mexicà passa per la plaça de les Tres Cultures i pels càrtels de la droga, entre altres. La del personatge que diu que es diu Martín Medina, pel Xile de Pinochet i pel Perú del Sendero Luminoso. La de Peter Borum, per la guerra de les Malvines.

Joan Benesiu / SAYRA PINGO